

Arbejdsmarkedsstatus

Beskæftigelses- og Integrationsudvalget

4. kv. 2009

1. De vigtigste tendenser

1. Den sæsonkorrigerede ledighed i København er nu på 4,7 procent, mens den er 4,1 procent på landsplan. Ledigheden er steget 0,5 procentpoint mere på landsplan end i København siden juli 2008. Ledigheden forventes at stige yderligere både på landsplan og i København igennem 2009, 2010 og 2011.
2. Beskæftigelsen forventes at falde på landsplan igennem 2009 og 2010 indenfor den private sektor, mens der forventes en svag stigning i beskæftigelsen i den offentlige sektor. I København forventes beskæftigelsen at falde svagt.
3. Antallet af varslinger nåede sit hidtidige højeste niveau i København i 3. kvartal 2009, mens antallet af konkurser ligeledes ligger meget højt både i København og på landsplan.
4. Konjunkturindikatorerne for industrien, servicefagene og bygge & anlæg melder om negative forventninger for de kommende 3 måneder. Både industrien og servicefagenes forventninger er dog betydeligt mindre negative end de var i foråret 2009, mens forventningerne indenfor bygge & anlæg har nået sit foreløbige lavpunkt.

2. Ledighed og beskæftigelse

2.1 Ledigheden

Ledighedsudviklingen

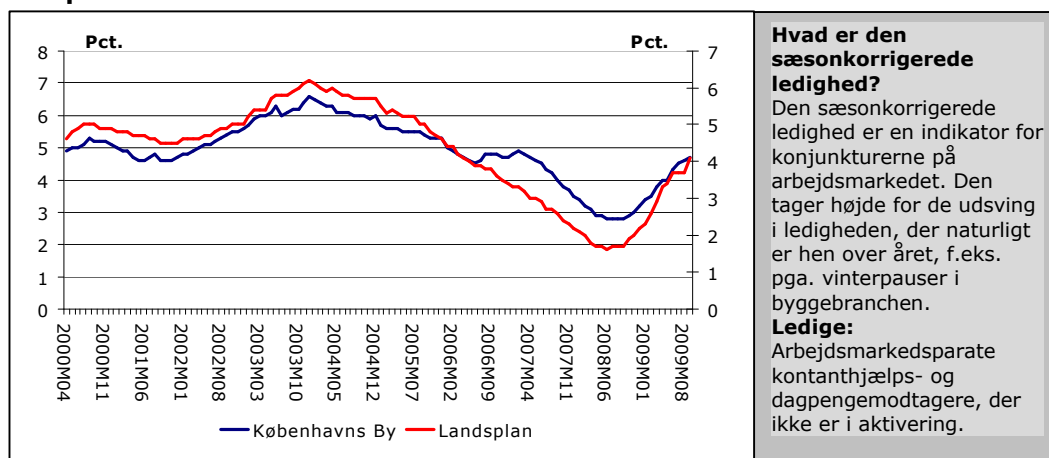
Fra primo 2004 faldt ledigheden og nåede i juli 2008 et historisk lavt niveau på 2,8 procent i København og 1,7 procent på landsplan. Særligt på landsplan var der i perioden tale om et markant fald. Siden sommeren 2008 har den sæsonkorrigerede ledighed været stigende, og lå i september 2009 på 4,7 procent i København og 4,1 procent på landsplan. Det svarer til en stigning på 1,9 procentpoint i København og 2,4 procentpoint på landsplan.

Arbejdsmarkedsstatus

Beskæftigelses- og Integrationsudvalget
4. kv. 2009

Figur 1. Sæsonkorrigeret ledighed i København og på landsplan, april 2000 – september 2009.

Ledigheden er steget med 1,9 procentpoint i København og 2,4 procentpoint på landsplan siden juli 2008.

Hvad er den sæsonkorrigerede ledighed?
Den sæsonkorrigerede ledighed er en indikator for konjunkturerne på arbejdsmarkedet. Den tager højde for de udsving i ledigheden, der naturligt er hen over året, f.eks. pga. vinterpauser i byggebranchen.

Ledige:
Arbejdsmarkedsparete kontanthjælps- og dagpengemodtagere, der ikke er i aktivering.

Kilde: dst.dk. Senest opdaterede tal for september 2009. Fuldtidspersoner, nettotal, inkluderer ikke aktiverede ledige.

Ledighedsstigningen i København ligger dermed under den gennemsnitlige stigning i landet. Antallet af ledige i København svarer nu cirka til niveauet i marts 2007 (17.500 ledige) mens ledigheden på landsplan svarer til niveauet i april 2006 (113.500 ledige).

Prognose for jobmarkedet

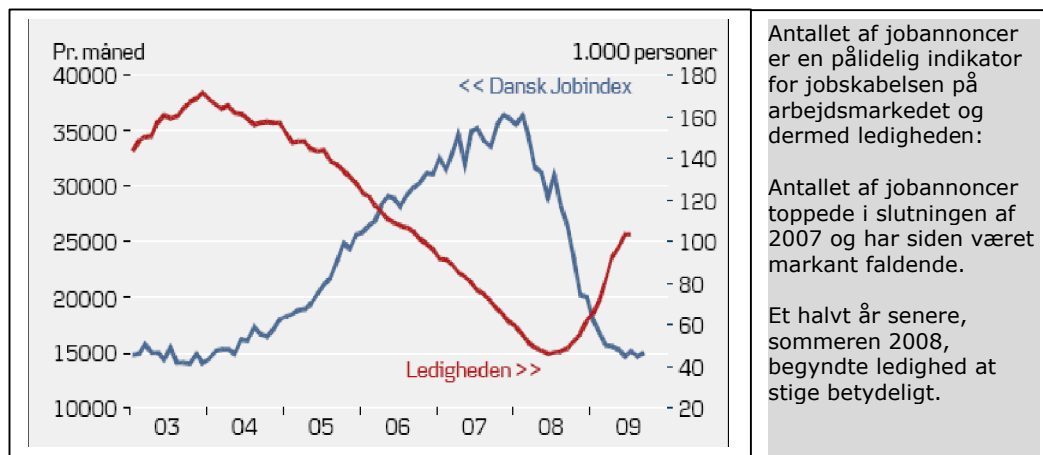
Dansk Jobindex's sæsonkorrigerede opgørelse over antal nye jobannoncer er en indikator for jobskabelsen på arbejdsmarkedet. Antallet toppede i slutningen af 2007 med 35.000 annoncer lagt på nettet om måneden på landsplan. På knap 2 år er det antal faldet til 14.900 jobannoncer i september 2009. Sammenlignes der med august 2009 er der dog sket en lille stigning på 300 i antallet af nye jobannoncer. Stigningen er formentlig ikke en vending, men snarere et udtryk for at en stabilisering på et niveau, der svarer til situationen i 2003 og første halvdel af 2004. Udviklingen i Region Hovedstaden ligger på niveau med landsplansudviklingen.

Arbejdsmarkedsstatus

Beskæftigelses- og Integrationsudvalget
4. kv. 2009

Figur 2: Viser udviklingen i antallet af jobannoncer og ledigheden, januar 2003- september 2009, landsplan.

Antallet af jobannoncer har været faldende siden ultimo 2007, men ser nu ud til at have nået sit lavpunkt.

Antallet af jobannoncer er en pålidelig indikator for jobskabelsen på arbejdsmarkedet og dermed ledigheden:

Antallet af jobannoncer toppede i slutningen af 2007 og har siden været markant faldende.

Et halvt år senere, sommeren 2008, begyndte ledighed at stige betydeligt.

Kilde: Dansk Jobindex og Danske Bank. Senest opdaterede tal for sept

Faldet er bredt og berører alle brancher; hårdest ramt er dog industri og håndværk, hvor antallet af jobannoncer er under 20 pct. af niveauet i januar 2008. Den offentlige sektor er også berørt, hvilket skal ses i sammenhæng med, at når ledigheden stiger, mindskes mobiliteten på arbejdsmarkedet, og dermed antallet af nye jobopslag også indenfor den offentlige sektor. Faldet i antallet af jobannoncer betyder, at det er sværere for de nyledige at finde et job, idet udbuddet af job er faldende. Det stiller øgede krav til de lediges fleksibilitet, samtidig med at det øger risikoen for en forlænget ledighedsperiode.

Prognoser for ledighedsudviklingen – landsplan

Ifølge Finansministeriets prognose fra august 2009, vil den registrerede ledighed (ledige uden medtagelse af aktiverede) på landsplan stige med 53.000 personer i 2009 og 45.000 personer i 2010 til et samlet niveau på **150.000** ledige svarende til 5,3 procent af arbejdsstyrken. Bruttoledighed (ledige + aktiverede) forventes at nå cirka 192.000 personer ved udgangen af 2010¹.

Det Økonomiske Råd, AE og Jyske Bank er i deres prognoser fra efteråret 2009 lidt mere skeptiske end Finansministeriet og forventer, at ledigheden stiger til cirka **155.000** for 2010. Dansk Industri forventer, at ledighed stiger til omkring **166.000** for 2010, det vil sige 16.000 flere ledige end Finansministeriets prognose. Danske Bank lægger sig lidt under Finansministeriets niveau med en forventning om **147.000** ledige i 2010.

Det Økonomiske Råds prognose omfatter også 2012, hvor det forventes at ledigheden vil begynde at falde en smule igen. Ifølge denne prognose vil der altså

¹ Finansministeriet, Økonomisk redegørelse, maj 2009.

Arbejdsmarkedsstatus

Beskæftigelses- og Integrationsudvalget

4. kvrt. 2009

være fortsatte ledighedsstigninger 2 år endnu.

Prognoserne for ledighedsudviklingen er generelt set mere skeptisk nu end prognoserne i slutningen af 2008 og prognoserne fra foråret 2009. Den løbende justering af prognoserne vidner om deres usikkerhed. Tabel 1 illustrer dog samtidig, at der er bred enighed om ledighedsudviklingen og de omtrentlige niveauer.

Tabel 1: Prognoser for ledighedsudviklingen, landsplan, 3. kvartal 2009, landsplan

Ledigheden forventes at stige på landsplan igennem 2010 og 2011, men at falde svagt igen i 2012.

Institution	2009	2010	2011	2012	Tidspunkt for prognose
Finansministeriet	105.000 (3,7 %)	150.000 (5,3 %)	-	-	Aug-09
DØR	100.000 (3,5 %)	157.000 (5,6 %)	171.000 (6,1 %)	156.000 (5,5 %)	Efterår-09
AE	99.000 (3,8 %)	155.000 (5,8)	178.000 (6,6)		Okt.-09
Jyske Bank	103.000 (3,6 %)	154.000 (5,4 %)	-	-	3. kvartal-09
LO	100.000 (3,5 %)	135.000 (4,8 %)	150.000 (5,3 %)		Maj-09
Dansk Industri	109.000 (3,9 %)	166.000 (5,9 %)	-		Efterår -09
Danske Bank	99.000 (3,5 %)	147.000 (5,2 %)	-		Okt.-09

Kilde: Finansministeriet 'Økonomisk redegørelse', aug. 2009, DØR 'Dansk økonomi, efterår 2009', Jyske Bank, 'Dansk Økonomi 3. kvartal 2009', LO, 'Øje på beskæftigelsen', maj 2009, DI, 'DI's Økonomiske prognose, efterår 2009, Danske Bank 'Makroprognose', 3. kvartal 2009. Anm. Ledighedstallene er gennemsnit for hele året.

Selvom ledigheden ifølge prognoserne er stigende, er der stadig tale om en relativ lav ledighed historisk set. Forventningen til ledighedsniveauet for 2010 svarer til antallet af ledige i 2005. Under lavkonjunktoren i første halvdel af 1990'erne var ledigheden dobbelt så høj svarende til omkring 12 procent af arbejdsstyrken.

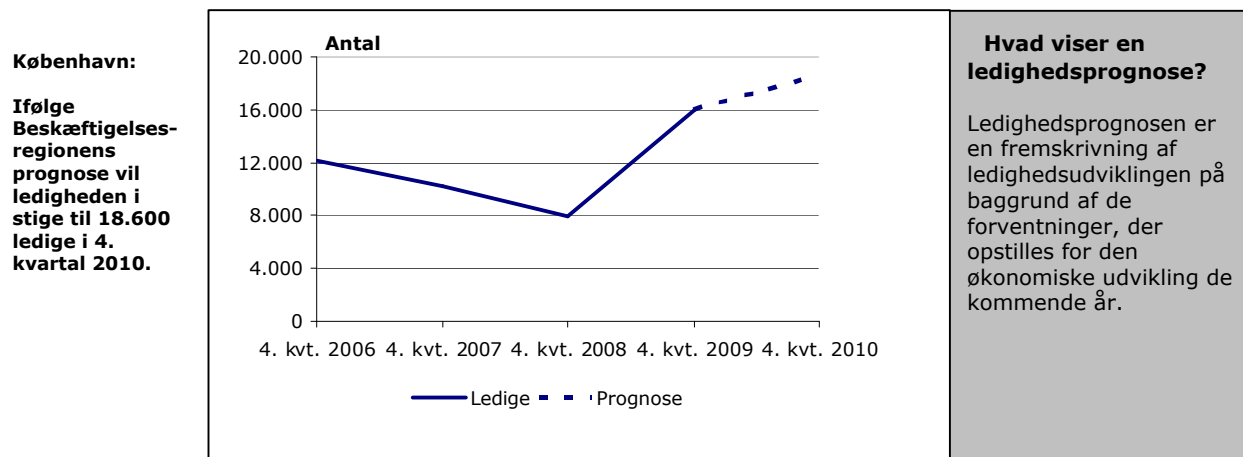
Arbejdsmarkedsstatus

Beskæftigelses- og Integrationsudvalget

4. kvrt. 2009

Beskæftigelsesregionen forventer i en prognose fra september 2009, at ledigheden i København vil stige fra 16.000 i 4. kvartal 2009 til 18.600 i 4. kvartal 2010², hvilket er en forventet stigning på knap 16 pct.

Figur 3. Prognose for udvikling i ledigheden i København, 2006-2011

Kilde: Beskæftigelsesregionen, september 2009. Anm. Fuldtidspersoner, netttotal, inkluderer ikke aktiverede ledige.

2.2 Beskæftigelsesudviklingen

Ifølge Finansministeriets prognose fra maj 2009 vil beskæftigelsen på landsplan falde med **147.000** personer igennem 2009 og 2010 til 2.734.000 personer³. Ifølge prognosen sker faldet indenfor den private sektor (ca. -162.000), mens det modsat forventes, at der vil være en stigning i beskæftigelse i den offentlige sektor (ca. 15.000).

Det Økonomiske Råd er mindre skeptiske end Finansministeriet og forventer et samlet fald i beskæftigelsen på **142.000** personer igennem 2009 og 2010. Modsat er Jyske Bank og DI mere skeptiske end Finansministeriet, idet de forventer, at beskæftigelsen falder op mod **176.000** personer i perioden, mens AE forventer, at den falder med **157.000** personer.

Det Økonomiske Råd, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd samt LO har også lavet prognose for 2011. Alle 3 prognoser spår om fortsat faldende beskæftigelse igennem 2011, men i mindre omfang end igennem 2010.

Generelt er prognoserne mere skeptiske end de forrige prognoser fra foråret 2009.

Tabel 2: Prognose for beskæftigelsen, landsplan, 3. kvartal 2009
Institution

² Beskæftigelsesregionen Hovedstaden og Sjælland. 'Statistik for arbejdsmarkedet i København', april, 2009.

³ Finansministeriet, Økonomisk redegørelse, maj 2009.

Arbejdsmarkedsstatus

Beskæftigelses- og Integrationsudvalget

4. kvrt. 2009

	Samlet fald 2009-2010 (1.000 personer)	Forventet antal i 2010	Samlet fald 2009-2011 (1.000 personer)	Forventet antal 2011	Tidspunkt for prognose
Finans- ministeriet	-147	2.728.000	-	-	Aug-09
DØR	-142	2.733.000	-161	2.714.000	Efterår-09
AE	-157	2.718.000	-181	2.694.000	Okt-09
Jyske Bank	-175	2.700.000	-	-	Jun-09
LO	-114	2.767.000	-136	2.745.000	Maj-09
DI	-176	2.699.000	-	-	Efterår-09

Kilde: Finansministeriet 'Økonomisk redegørelse', august 2009, DØR 'Dansk økonomi, efterår 2009', Arbejdsbevægelsens Erhvervsråd 'Økonomisk prognose, oktober 2009, Jyske Bank 'Dansk Økonomi 3. kvartal 2009' og 'Dansk Økonomi 2. kvartal 2009', LO 'Øje på beskæftigelsen', maj 2009, DI DI's Økonomiske prognose, efterår 2009'.

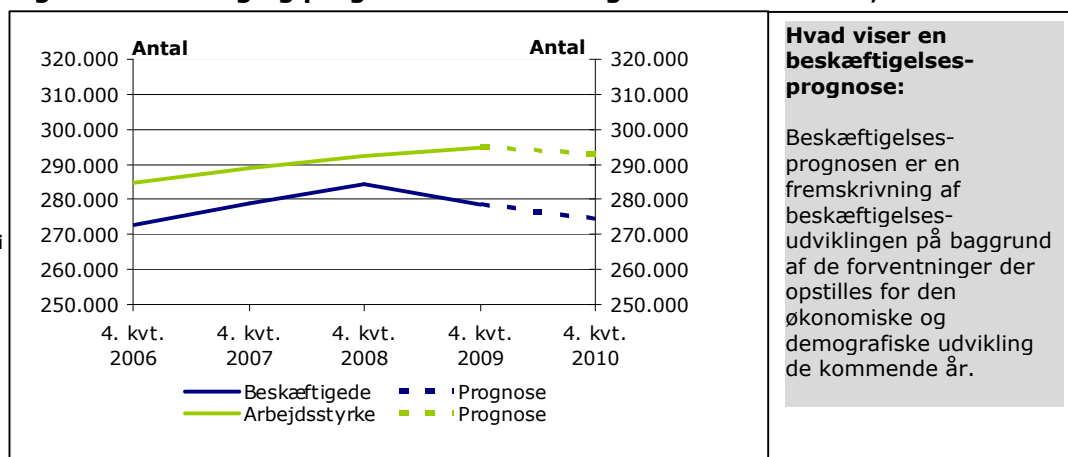
Ifølge Beskæftigelsesregionens prognose fra foråret 2009 ville beskæftigelsen i København forblive uændret fra 2009-2010 trods forventning om stigende ledighed. Den seneste prognose fra Beskæftigelsesregionen viser nu, at beskæftigelsen i København ligesom på landsplan vil falde det kommende år. Fra 4. kvartal 2009 til 4. kvartal 2010 forventes faldet at blive på 4.400 personer svarende til et fald på 2 pct. Ift. niveauet for 4. kvartal 2008 er faldet på 3,6 pct.

Faldet i beskæftigelsen modsvarer dels et fald i arbejdsstyrken på knap 2.000 i perioden, del den stigende ledighed

Figur 4: Udvikling og prognose for beskæftigelsen i København, 2006-2010.

København:

Beskæftigelsen forventes at falde med 2 pct. fra ultimo 2009 til ultimo 2011. Arbejdsstyrken forventes ligeledes at falde i perioden.

Hvad viser en beskæftigelsesprognose:

Beskæftigelsesprognosen er en fremskrivning af beskæftigelsesudviklingen på baggrund af de forventninger der opstilles for den økonomiske og demografiske udvikling de kommende år.

Kilde: Beskæftigelsesregionen, september 2009. Anm. Fuldtidspersoner, nettotal, inkluderer ikke aktiverede ledige.

DA's beskæftigelsesindikator viser, at beskæftigelsen indenfor DA-området i Hovedstaden faldt med 7,0 procent fra 3. kvartal 2008 til 3. kvartal 2009. Udvikling er den mindst negative i landet. På landsplan har der været et fald på 9,8 procent, mens Region Nordjylland står for den mest negative udvikling med et fald på 13,0 procent.

Arbejdsmarkedsstatus

Beskæftigelses- og Integrationsudvalget

4. kv. 2009

Indikatoren illustrerer, at København er mindre påvirket af krisen end de øvrige landsdele.

3.0 Rekrutteringssituationen og flaskehalsområdet

Ifølge en opgørelse fra Arbejdsmarkedsstyrelsen oplevede landets virksomheder forgæves rekrutteringer til ca. 58.000 stillinger 1. halvår 2007. I opgørelsen for 1. halvår 2008 var antallet af forgæves rekrutteringer faldet til ca. 40.000 og i den seneste opgørelse for 1. halvår 2009 er antallet faldet til godt 8.000, hvilket svarer til 0,3 pct. af den samlede beskæftigelse i Danmark. I Region Hovedstaden og Sjælland var der knap 4.000 ubesatte stillinger i 1. halvår 2009 ligeledes svarende til 0,3 pct. af de beskæftigede. Rekrutteringsproblemerne er lige store i alle 4 regioner.

Tabel 3: Rekrutteringsproblemer i forhold til antal beskæftigede

Beskæftigelsesregion	Stillinger der er søgt besat uden held			Andel af beskæftigede		
	1. halvår 2009	1. halvår 2008	1. halvår 2007	1. halvår 2009	1. halvår 2008	1. halvår 2007
Hovedstaden & Sjælland	3.729	20.138	25.519	0,3 %	1,6 %	2,4 %
Midtjylland	1.701	7.739	12.999	0,3 %	1,2 %	2,1 %
Nordjylland	797	4.133	4.020	0,3 %	1,4 %	1,4 %
Syddanmark	2.094	7.174	11.718	0,3 %	1,2 %	2,0 %
Hele landet	8.320	39.185	58.256	0,3 %	1,4 %	2,1 %

Kilde: Arbejdsmarkedsstyrelsen, 'Rekruttering 1. halvår 2009' og 'Rekruttering 1. halvår 2007'.

Social og Sundhedsbranchen er den branche, hvor omfanget af rekrutteringsproblemerne er numerisk størst. I perioden er der forgæves forsøgt rekruttering til cirka 2.800 stillinger på landsplan svarende til 0,6 pct. af branchens størrelse. Set i forhold til branchens størrelse er rekrutteringsproblemet størst indenfor råstofudvinding, hvor der i perioden har været rekrutteringsproblemer svarende til 1 pct. af de beskæftigede. Hotel og Restaurationsbranchen har tidligere haft betydelige rekrutteringsproblemer, men andelen er stillinger, der forgæves er søgt besat i forhold til beskæftigede, er nu faldet til 0,4 pct. i 2009 mod 2,4 i 2008. Generelt er rekrutteringsproblemet blevet mindre i alle brancher i løbet af det sidste år.

Arbejdsmarkedsstatus

Beskæftigelses- og Integrationsudvalget

4. kv. 2009

Flaskehalsprojekterne i Københavns Kommune tager udgangspunkt i den udmeldte liste fra Beskæftigelsesregionen og sigter mod jobs indenfor 8 stillingsområder. Heraf er 5 stillingsområder blandt de 15 stillingsområder på landsplan med flest forgæves rekrutteringer. Det gælder social og sundhedsassistent, taxachauffør, kok, butiksassistent samt pædagog og pædagogmedhjælper. Indenfor hvert projekt er der tilmeldt en række ledige. For samtlige områder med rekrutteringsproblemer gælder det, at der er tale om jobfunktioner, som en betydeligt antal ledige har angivet i deres CV, at de kan varetage⁴

Tabel 4: Flaskehalsforløb i Københavns Kommune og stillinger med rekrutteringsproblemer (landsplan)

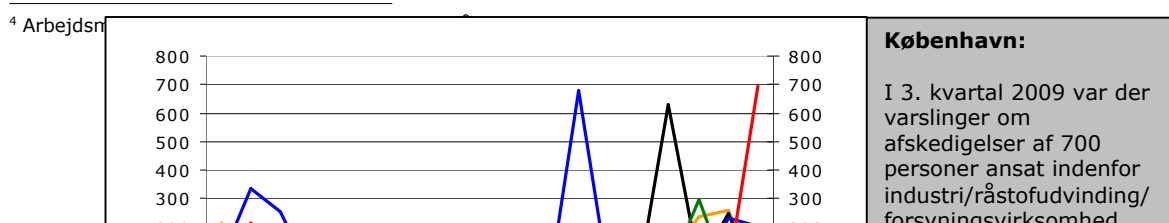
Flaskehalsprojekter, Københavns Kommune, 2009	Antal flaskehalsprojekter	Top 15 stillinger med rekrutteringsproblemer, landsplan, 1.halvår 2009 ¹ (ikke hierarkisk rækkefølge)	Antal forgæves rekrutteringer
Social og sundhedshjælper/assistent	7	Sygeplejerske	564
Lagerekspedient/lagermedarbejder	3	Pædagog/pædagogmedhjælper	504
Taxachauffør	3	Lægeseekretær	334
Restaurationsbranchen	3	Bogholder	209
Rengøringsassistent	3	Taxachauffør	194
Butiks- og kasseassistent	2	Programør	183
Pædagog og pædagogmedhjælper	1	Salgskonsulent	174
Bygningsmaler	1	Speciallæge	161
		Landbrugsmedarbejder	153
		Social og sundhedsassistent	150
		Elektriker	148
		Staldmester	124
		Butiksassistent	121
		Kok	115
		Sygehuslæge	111

Kilde: BIF og 'Rekruttering, 1- halvår 2009', Arbejdsmarkedsstyrelsen. Anm. Nogle flaskeprojekter er sammensatte flaskeprojekter indenfor to stillingstyper. I disse tilfælde tælles projekterne som 2 projekter, et for hver stillingstype. ¹Stillingerne er søgt besat i perioden uge 51, 2008 til uge 15, 2009.

4.0 Varslinger og konkurser

Efter et meget lavt antal varslinger igennem 2007, steg antallet igennem 2008 og har nu nået sit hidtil højeste niveau med 1.100 varslede afskedigelser i 3. kvartal 2009. Til sammenligning var der 48 varslede afskedigelser i 3. kvartal 2007 og 320 varslede afskedigelser i 3. kvartal 2008. Figur 5 viser de 5 brancher, som siden 1. kvartal 2008 har været hårdest ramt af varslinger – varslingerne omfatter særligt industri/råstofudvinding/forsyningsvirksomhed, 'finansiering og forsikring', samt 'information og kommunikation'. Handel/transport og erhvervsservice hører også til de fem hårdest ramte brancher, men det aktuelle antal varslinger om afskedigelser ligger betydeligt lavere indenfor disse områder.

Figur 5: Viser udviklingen i antallet af varslinger om afskedigelser indenfor de 5 hårdest ramte brancher, København, 1. kvartal 2005 - 3.

Arbejdsmarkedsstatus

Beskæftigelses- og Integrationsudvalget
4. kv. 2009

kvartal 2009.

København:

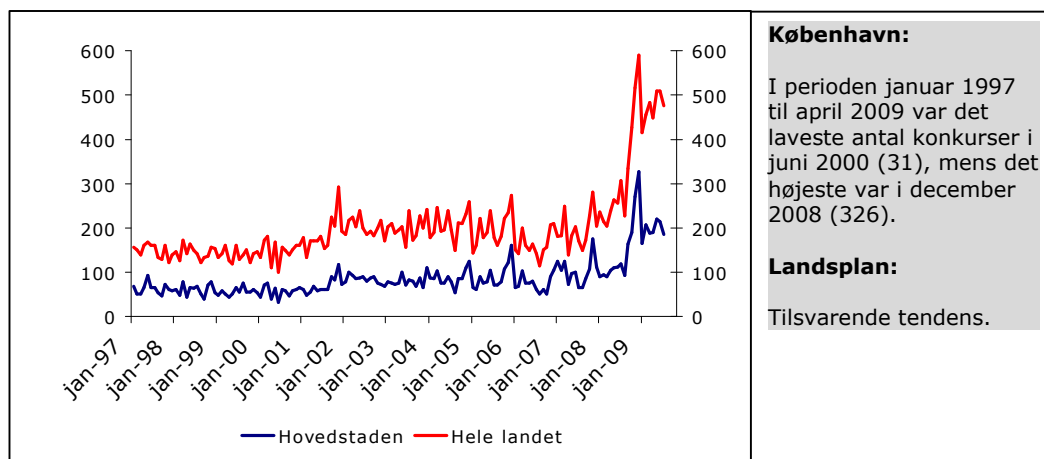
I 3. kvartal 2009 var særligt industri, råstofudvinding og forsyningsvirksomhed ramt af varslinger om afskedigelser.

Kilde: Jobindsats.dk. Senest opdaterede tal for 3. kvartal 2009⁵. Anm. 5 brancher med flest varslede i gennemsnit siden 1. kvartal 2008.

Antallet af konkurser i Region Hovedstaden har været stigende igennem 2008, og toppede i december 2008 med 326 konkurser. Derefter faldt antallet igen igennem 1. halvår 2009 til cirka 200, hvorefter antallet er steget igen til 239 i oktober 2009. Sammenlignet med oktober 2008 er det en stigning på 25 pct. På landsplan har der været en tilsvarende udvikling.

Figur 6: Viser udviklingen i antallet af konkurser i Region Hovedstaden og på landsplan, januar 1997 til oktober 2009.

I perioden januar 1997 til oktober 2009 var det højeste antal af konkurser i december 2008 – både i Region Hovedstaden og på landsplan (ikke sæsonkorrigeret).

Kilde: Opgørelse fra Experian, samt Danmarks Statistik. Senest opdaterede tal for oktober 2009.

⁵ Målingerne viser, hvor mange virksomheder henholdsvis personer der i en given periode har været omfattet af afskedigelser af større omfang. Det vil sige situationer, hvor en arbejdsgiver af en eller flere grunde, som ikke kan tilregnes lønmodtageren selv, påtænker afskedigelser inden for et tidsrum af 30 dage. Afskedigelser, der indgår i målingerne skal i denne forbindelse omfatte mindst 10 personer i virksomheder, som normalt beskæftiger over 20 og færre end 100 lønmodtagere eller mindst 10 pct. af antallet af lønmodtagere i virksomheder, som normalt beskæftiger mindst 100 og under 300 lønmodtagere, eller mindst 30 medarbejdere i virksomheder, som normalt beskæftiger mindst 300 lønmodtagere.

Arbejdsmarkedsstatus

Beskæftigelses- og Integrationsudvalget

4. kv. 2009

Det skal bemærkes, at i den sæsonkorrigerede landsplansopgørelse over konkurser, så var antallet af konkurser i oktober 2009 på det hidtil højeste niveau. Der findes ikke en sæsonkorrigeret konkursstatistik for København, men da København følger udviklingen på landsplan må det formodes, at antallet af konkurser i København i oktober *sæsonkorrigeret* ligeledes ligger på det hidtil højeste niveau.

5.0 Konjunkturindikatorer

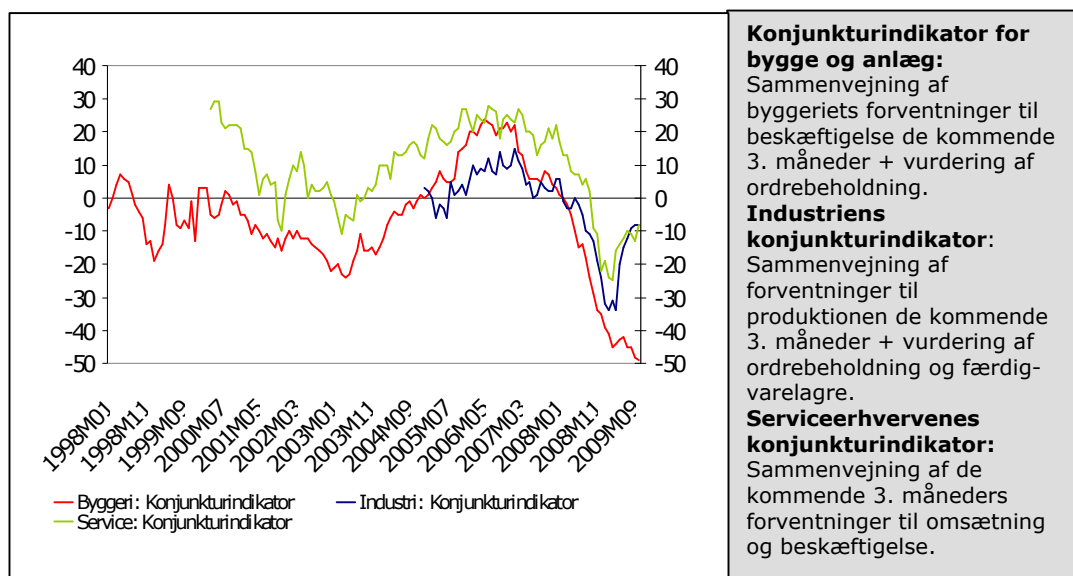
Danmarks Statistiks konjunkturindikator for bygge- & anlæg viser, at branchens sæsonkorrigerede forventninger til de kommende 3 måneder lå på -49 procent i juli 2008, hvilket er et yderligere fald på -1 procentpoint siden september 2009 og et fald på -30 procentpoint siden oktober 2009. Branchens forventninger har været faldende, siden de toppede i 2006.

Industriens sæsonkorrigerede forventninger til de kommende 3 måneder lå på -8 procent i oktober 2009, hvilket er en stigning på 26 procentpoint siden lavpunktet i februar 2009 på -34 procent og en stigning på 10 procentpoint siden oktober sidste år.

Endelig lå serviceerhvervenes forventninger til de kommende 3 måneders beskæftigelse og omsætning på -8 procent i oktober 2009, hvilket er en stigning på 17 procentpoint i forhold til lavpunktet i marts 2009 på -25 procent og en stigning på 1 procentpoint siden oktober 2008

Figur 7: Viser konjunkturindikatorer for Bygge & anlæg, industri og service (sæsonkorrigeret), januar 1998 – oktober 2009.

Konjunkturindikatorerne for henholdsvis bygge & anlæg, industri samt serviceerhvervene viser negative forventninger til de kommende 3 måneder.

Konjunkturindikator for bygge og anlæg: Sammenvejning af byggeriets forventninger til beskæftigelse de kommende 3. måneder + vurdering af ordrebeholdning.
Industriens konjunkturindikator: Sammenvejning af forventninger til produktionen de kommende 3. måneder + vurdering af ordrebeholdning og færdigvarelagre.
Serviceerhvervenes konjunkturindikator: Sammenvejning af de kommende 3. måneders forventninger til omsætning og beskæftigelse.

Kilde: Danmarks Statistik. Senest opgjorte tal for juli 2009.

Mens byggeriet har nået sit hidtidige lavpunkt i et årti, så fortsætter de mere positive tendenser i forventningerne inden for industrien og serviceerhvervene.